

Sellingerbeetse ooit een joods werkkamp

lini' omdat hij op het werk soms dreigde met een revolver.

Het kamp Sellingerbeetse kwam pas in 1938 in gebruik nadat de opvolger van Buis-kool ir. Kwast het recht op veengraven van de boeren had gekocht. De in cultuur ge-brachte grond ging later voor 1200 gulden per hectare van de hand.

Oorlog

In de oorlog verlieten de werk-lozen de kampen en zette de bezetter in Sellingerbeetse joden aan het werk. Heidemij-opzichter A. van Rozen moest die joden opvangen en blikt in het boek *De hel van Jipsinghuizen* terug op een duistere periode: „Dat was voor mij het dieptepunt. Die mensen hadden nog nooit een schop in handen gehad. Die waren al uitgeput voordat ze één spit hadden gedaan.” Op 15 oktober 1944 werden 800 joden uit de barakken van Sellingerbeetse gehaald en gedeporteerd naar Duitsland.

Het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD) beschikt over een met potlood geschreven briefje uit het kamp. De 52-jarige Amsterdamse jood Salomon Bachra krabbelt op 14 mei 1942 naar huis: „Tot nu toe kan ik nog zeer goed met het werk mee. Vooral deze week hebben wij hard gewerkt, maar dat houden wij niet lang meer vol. Als we niet meer mee kunnen worden wij gestraft met harder werken en totaal geen eten. Dat is ons per circulaire meegedeeld. Maar ik ben er absoluut van overtuigd, dat alles ten goede zal keeren. Ben vol hoop op betere tijden. Houden jullie dus ook de moed er in.”

Salomon Bachra ging al op 5 oktober naar de gaskamers van Auschwitz.

9D 13-1-99

Cees Stolk

► Een groep arbeiders uit het kamp Sellingerbeetse heeft tijd gevonden om even te poseren voor de fotograaf.

Foto: Archief DGP

■ **SELLINGERBEETSE** - In de jaren dertig begon de scheping opnieuw in Westerwolde. Woeste heide werd omgetoverd tot vruchtbare grond. Duizenden werklozen zwoegden daar jarenlang in het zweet huns aanschijns en schiepen zo een

nieuwe aarde. Zij pakten 's maandags in alle vroegte hun schop en vertrokken uit alle delen van Groningen voor een week van huis. Eindbestemming: de werkverschaffingskampen in Westerwolde.

Heel Westerwolde ging op

de schop. Eerst het Weenderveld (524 hectare) en het Jipsinghuizerveld (264 ha), gevolgd door het Rhederveld (447 ha), Laudermarke (253 ha), Loosterveen (474 ha), De Pallert bij Bourtange (92 ha), Jipsingbourtange (204 ha) en tenslotte Sellingerbeetse (790

ha). In totaal werd 3049 hectare land een meter diep omgespit.

De werklozen sliepen in barakken, die naar lysol stonken. Elke week als een ploeg van dertig was vertrokken, maakte de keetvrouw de barakken

schoon met dit ontsmettingsmiddel. De werklozen verdienden amper een tientje loon per week. Grote motor achter de werkverschaffing was dominee en later burgemeester Jan Buis-kool van Delfzijl. De arbeiders betitelden hem als de 'Groningse Musso-